

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНЬСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 71

ЧЕРВЕНЬ • JUNI 2019 • Nr. 12 (3016)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ВЛАДИКА БОРИС ҐУДЗЯК ОЧОЛИВ ФІЛАДЕЛЬФІЙСЬКУ МИТРОПОЛІЮ УГКЦ

Офіційна церемонія інtronізації нового архієпископа, митрополита Філадельфійського УГКЦ Бориса Ґудзяка відбулася 4 червня у катедрі Непорочного Зачаття у Філадельфії за участю 50 єпископів зі Східних Католицьких, Римо-Католицької та Української Католицької Церков, понад сотні священиків та членів монаших чинів. Владика Борис став сьомим архієпископом і митрополитом

Патріарх Святослав та Апостольський Нунцій в США Кристофер П'єр очолили Літургію з чином інtronізації. Нунцій П'єр від імені Папи Франциска зачитав Декрет про призначення архієпископа-митрополита Бориса Ґудзяка очільником Філадельфійської митрополії УГКЦ і вручив буллу.

«Папа високо оцінює ваш вчений ступінь і відданість служінню УГКЦ. Ваше знання історії та ваша присвята

служінню дає нам впевненість, що ви провадитимете Церкву шляхом примирення і порозуміння», – йшлося у ватиканському документі.

Новопризначений митрополит Борис проголосив «іспит віри», промовивши молитву «Вірую». Глава УГКЦ виголосив молитву за успішне служіння нового очільника УГКЦ в США та вручив йому митрополичий жезл – символ управління.

Продовження на 4 стор. ▾

Різдво Івана Хрестителя, яке наша Церква відзначає 7 липня, – це найбільший з усіх празників св. Івана Хрестителя. Цей празник був знаний уже у IV ст. Науки на цей празник маємо від свв. Івана Золотоустого, Амвросія і Августина. Цей останній у своїй проповіді цього дня каже: «Сьогодні святкуємо день різдва св. Івана. Це – честь, якої не має ні один святий. У всьому християнському світі є назначений і почитаний тільки день Різдва Господа і св. Івана». Св. Августин не згадує тут про празник Різдва Божої Матері, бо в тому часі цього свята ще не було. (КІРІОС) **Стор. 2**

XI

ПАТРІАРХАТ УГКЦ – СЛОВО ЗА ПАПОЮ ФРАНЦИСКОМ

На 5–6 липня у Ватикані з ініціативи Папи Римського Франциска заплановано зустріч із главою, митрополитами, єпископами УГКЦ. Також у розмові братимуть участь і кардинали, які займаються питаннями України. З офіційних джерел відомо, що Святіший Отець хоче висловити свою близькість із УГКЦ. З неофіційних повідомлень припускають, що під час зустрічі мова йтиме, зокрема, про надання УГКЦ статусу патріархату і справу беатифікації митрополита Андрея Шептицького.

На сьогодні офіційно невідомо, які саме питання будуть обговорюватися під час зустрічі Папи Франциска і духовенства УГКЦ. Однак для Ватикану це буде нагода детальніше дізнатись про життя української Церкви, потреби і ті виклики, які є на сьогодні, зазначають релігійні експерти. Тобто, кожен митрополит і члени Постійного синоду УГКЦ матимуть нагоду особисто розповісти Святішому Отцю про ситуацію в Церкві і державі, яка підтримка на сьогодні потрібна УГКЦ.

Продовження на 3 стор. ▾

Папа Франциск і українські воїни. Ватикан, 22 травня 2019 року. С-на: Vincenzo Pinto (AFP)

СВЯТИЙ ІВАН ХРЕСТИТЕЛЬ

Це той, хто через хрещення приніс на землю покаяння і в такий спосіб проклав дорогу до зустрічі з Ісусом Христом, саме тому його називають Предтечею. Ісус Христос назвав Івана Хрестителя найбільшим із народжених від жінок. Ці слова свідчать про те, що Іван Предтеча – одна з найвизначніших постатей в історії християнства.

Люба Яцків, «Іван Предтеча. Ангел Пустелі», робота презентована на виставці «Оновлення», 2019 р. С-на: Галерея сучасного сакрального мистецтва

Можемо із певністю сказати, що із земських осіб Нового заповіту після Ісуса Христа було дві інші знаменні особи: Діва Марія та Іван Хреститель. Це також показано в нашій іконографії. Зауважмо, що у церковному календарі, крім Різдва Господнього, відзначають лише два інші дні народження: Богородиці та Івана Предтечі. Та якщо уважно подивимося в церковний календар, то побачимо, що Іван Хреститель – єдиний серед усіх святих, кому Церква присвятила аж шість празників на рік. А дехто ще згадає за літургічним приписом кожного вівторка.

Найурочистішим серед усіх свят на його честь є Різдво. Чому так? Якщо люди визнають святом одного із людей, то цим самим ставлять його у приклад для інших. Саме тому вносять у календар святкування, творячи Богослужбовий спомин про святого. Таким чином Церква бодай раз у рік прагне пригадати про святого, про його життя, щоб водночас подумати над своїм життям: чи воно також скероване до святості?

Пам'ять про св. Івана Хрестителя вшановується більше від всіх святих і це свідчить, що його подвиг життя потрібно згадувати частіше.

ПРО ЛІДЕРСТВО

Два лідери не можуть бути разом, бо це як два вітри, котрі штовхають вперед і спонукають все до руху, до зміни. Кожен із лідерів має мати своє місце і своє чітке завдання, у своєму часі. Бути лідером – це престижно і почесно, хоч відповідально і нелегко. І при цьому ж є ще одна незаперечна істина – лідер, котрий народжується, приречений на смерть. Так, лідер не може бути довго. Він повинен виконати своє завдання і зникнути. Для декого – це найболючіший момент, який так впливає на лідера, що той може зважитися на недобрі рішення, одне з яких: будь-якою ціною залишитися вічним лідером.

ІВАН ХРЕСТИТЕЛЬ – ЛІДЕР

Ще від народження він був вибраний Богом на те, щоб стати лідером, особливим провідником для грішників. Він збирав людей, їм проповідував, їх повчав і спонукав до покаяння. Цим самим провадив їх від грішного життя до праведного.

Він мав своїх учнів і послідовників. Багато людей піддавалось його впливові і його хотіли наслідувати. Це природно, що людина стає в центрі уваги людей і її слухають. Вже тоді її можна назвати лідером. А лідер в цей час починає

відчувати себе сильною, владною людиною, здатною впливати на людей і навіть ними керувати. Та не таке було лідерство св. Івана, він не робив це все для себе особисто. Він приготував дорогу іншому. Це лідерство ми називаємо **лідерством служіння**.

Приготувати людей до приходу «більшого від себе» і відійти – це було покликання Предтечі. Сам св. Іван каже про Ісуса: «...мені треба маліти, а Йому потрібно рости». Можна подивляти його подвиг. Так, подвиг. Бо, особливо у теперішній час, рідко зустрінеш подібне. На жаль, коли деруться до влади, то хочуть її лише втримати, а на служіння іншим не завжди вистачає навіть сил.

А МИ ЯКИМИ ХОЧЕМО БУТИ ЛІДЕРАМИ?

Кожен з нас, навіть якщо не має задатків лідера, все ж має дуже багато ситуацій у житті, коли стає лідером. Це може бути у сім'ї, у товаристві друзів, у простій суперечці, навіть стоячи у черзі в магазині, тобто у всіх ситуаціях, де ми показуємо вплив на інших людей. Пам'ятаймо, що кожне лідерство – це дар від Бога, бо «кожна влада є від Бога».

Але чи кожна людина, котра бере на себе цю владу поводить по-Божому?

Можемо часто бачити недоліки наших керівників і спостерігати за їх помилками, а потім осудити. А от погляньмо на нас самих і запитаймо себе: скільки раз ми використали владу, лідерство, керівництво дійсно по-Божому? «Як назвемо тебе, пророче? – співаєтьс в церковних піснеспівах. Чи ангелом? Чи апостолом? Чи мучеником? Ангелом – бо жив, наче безтілесний; апостолом – бо ти навчав усі народи; мучеником – бо твою голову відікли за Христа».

І ми, християни, повинні брати приклад з цього великого святого пророка-лідера: наслідувати його любов, жертвовність, самопосвяту і вірність Христові. Цим самим спасти свою душу, приготувавши дорогу нащадкам.

ПРИКЛАДИ

1. Слова заохочують, а приклад потягає. Одного разу син побачив, як батько прийшов додому і старанно ховав, як потім з'ясувалось, вкрадену річ. Батько-злодій зауважив здивування сина і наказав нікому не розповідати про це, що він побачив, бо таке потрібно приховувати від усіх, щоб не було біди. Син вірно дотримався обіцянки і нікому не розповів. Одного дня той син вкрав у батька гроші з кишені штанів. Він

добре пам'ятав, що вкрадені речі потрібно ховати і потім нікому про це не розповідати.

Цікаво знати, що буде, якщо одного дня цей син виросте і стане при владі? Якщо керівники погано керують, значить їм хтось показав, як потрібно керувати. Шкода, що ми звертаємо увагу на них, забуваючи при цьому тих, хто їх виховав. Шкода, що ми багато говоримо про тих, хто сформований, забуваючи про тих, хто ще формується.

2. Виконати Божу волю – це також чудо. Після похорону жінка підійшла до мудреця і відкрилась у своїй журбі: «От скажи, отче, чому цілий місяць ходила до церкви і просила про чудо, сподіваючись, що Бог почує мене... Чому Бог не почув мою молитву?». Досвідчений старець, тримаючи за руку скорботну жінку, сказав: «Небесний Батько вислухав тебе, от лишень не дав тобі ту відповідь, на яку ти чекала. Він без сумніву міг зробити чудо оздоровлення, але згодиться із Його волею – це також чудо. Ціль кожного чуда є виявити силу Божу, а не людські бажання. Господь дасть тобі силу прожити цей час фізичної розлуки із мужем, і ви знову зустрінетесь у небі».

Жінка на якусь мить ослабила руку старця і рука поволі почала вислизувати. Це був своєрідний знак протесту, все ж таки жаль за чоловіком був дуже сильним. І справді, нелегко було їй прийняти Божу волю. Тоді старець іншою рукою підтримав спадаючу руку і сказав: «Розумію... Ти також, мабуть, очікувала інші слова від мене, а тепер Бог та я не оправдали твоїх сподівань».

Жінка нічого не відповіла... Мовчала...

Коли молишся, то час від часу залишай місце на тишу, щоб дати Богу можливість щось тобі сказати. Бо стається так, що ми просимо і часто вже маємо готову свою відповідь, думаючи, що це Його слова. Потім розчаруємось, даючи вину Йому, мовляв, Тебе просила, Ти не послухав, але обнадівав...

ВИСНОВОК. Правдивий духовний лідер – це той, хто вміє розпізнати і виконати Божу волю.

о. Віталій Тарасенко, «Кіріос»

ПАТРІАРХАТ УГКЦ – СЛОВО ЗА ПАПОЮ ФРАНЦИСКОМ

Трішки інтриги до цієї зустрічі додав Апостольський нунцій в Україні, архієпископ Клаудіо Гуджеротті, який під час богослужіння в Патріаршому соборі УГКЦ в Києві зазначив, що «Папа має ще більшу підтримку для УГКЦ. Я говорю це вам спеціально, аби пробудити у вас зацікавлення. Поки що не можемо сказати більше. Думаю, невдовзі буде опубліковано те, що Папа хоче зробити».

Тим часом ватиканські медіа прогнозують, що під час зустрічі зі Святішим Отцем мова йтиме про три дуже важливі питання для УГКЦ: надання статусу патріархату, беатифікація митрополита Андрея Шептицького і обговорення можливого візиту в Україну Папи Франциска.

Тема статусу патріархату УГКЦ дискутується роками. Для греко-католиків це було б виконання заповіту митрополита Йосифа Сліпого, який у 1963 році звертався до Папи Павла VI з проханням щодо надання статусу. Митрополит Йосиф Сліпий заповідав вірним: «Моліться як дотепер за Патріарха Києво-Галицького і всієї Русі, безіменного і ще невідомого. Прийде час, коли всемогутній Господь пришле його нашій Церкві і оголосить його ім'я».

З листом до Ватикану звертався і кардинал Любомир Гузар у 2004 році, наголосивши, що «патріархат – це не є самоціль, це є дорога. Остаточною метою є розквіт і повне життя Київської Церкви».

Як і питання надання патріархату, так і справа беати-

фікації митрополита Андрея Шептицького (1865–1944) не вирішуються роками. Процес беатифікації триває з 1958 року. Двічі він призупинявся під тиском одного з кардиналів. Двічі справу поновлювали завдяки свідченням єврея Курта Левіна, якого у роки німецької окупації врятували брати Андрей і Климентій Шептицькі.

«Тоді у Римі не були зацікавлені у процесі беатифікації митрополита, адже не розуміли українсько-польських відносин. Я на власному прикладі довів праведність життя митрополита, і Папа Іван XXIII відновив процес беатифікації. Для мене митрополит – святий, вірю, що процес беатифікації завершиться невдовзі», так сказав Курт Левін в інтерв'ю Радіо Свобода у 2008 році.

ОЧІКУВАННЯ ВІД ЗУСТРІЧІ

Професор УКУ, історик Ігор Сковчиляс має великі очікування від зустрічі Папи Франциска і духовенства УГКЦ 5–6 липня, оскільки сьогодні Україна, християнство загалом в Європі, опинилось перед великими викликами, а радше на роздоріжжі. Для України, каже професор, дуже важливі питання моральних авторитетів, ідентичності і пошанування української гідності.

«Процес беатифікації митрополита Андрея Шептицького, на жаль, болючий, драматичний, це питання стосунків українсько-єврейських, українсько-польських. Те, що святіший престол демонструє, що він готовий до цього діалогу, це надзвичайно важливо, бо Андрей Шептицький є нашим духовним і моральним автори-

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

тетом, а Україні, як ніколи, потрібні такі постаті, такі світочі, такі мойсеї, як Андрей Шептицький.

Питання патріархату УГКЦ – це питання нашої ідентичності, відчуття, що ми, тобто УГКЦ, є глобальною, вселенською Церквою, ми є носієм Церкви київської традиції», – говорить професор Сковчиляс.

Під час візиту в Україну у червні 2001 року Папа Іван Павло II проголосив новомучениками 27 єпископів, священників, монахів, мирян УГКЦ, які загинули за віру і свою Церкву. Раніше, у 1996 році, Папа беатифікував 13 пратулинських мучеників (мешканців села Пратулин на Холмщині, яких розстріляли у 1874 році російські солдати).

«Я очікую від зустрічі у Ватикані, що це буде торжество історичної справедливості щодо постаті Андрея Шептицького, і УГКЦ загалом, зважаючи на її, без перебільшення героїчне минуле, на її консолідуючу роль в українському суспільстві. З боку істориків, дослідників Церкви дуже багато зроблено щодо дослідження постаті Андрея Шептицького. Але щоразу відкриваєш нові епізоди щодо митрополита Андрея і таке визнання з боку Ватикану, насамперед, сприяло б популяризації України», – каже фахівець із історії Церкви Наталія Матлашенко.

Дуже позитивно оцінюють не лише греко-католики і римо-католики, але й багато православних можливий візит в Україну Папи Франциска. У 2016 році президент Петро Порошенко запросив Папу в Україну.

Сьогодні перед УГКЦ стоять численні виклики, зокрема це переосмислення місця УГКЦ в новій релігійній конфігурації, яка склалась в Україні, а також те, що Церква протягом останніх трьох десятиліть стала глобальною, вона присутня не лише на теренах Західної України, але й по всьому світі.

Галина Терещук,
Радіо Свобода

◀ Курт Левін в монастирі студитів у с. Лужок (другий праворуч) з братами-студитами. С-на з архіву Курта Левіна

ПОВІДОМЛЕННЯ

В суботу, **6-го липня**, відбудеться традиційна щорічна проща до старовинного баварського селища Пух, де у місцевому костелі знаходяться мощі блаженної Едіґни – дочки київської княгині Анни Ярославни. В **храмі Sankt Sebastian в 11:00** буде відслужена Божественна Літургія. Запрошуємо до участі!

На світліні учасники прощі у 2009 році. (А.Ф.)

ПАПА ЗМІНИВ ТЕКСТ МОЛИТВИ «ОТЧЕ НАШ»

Папа Римський Франциск офіційно схвалив зміну тексту молитви «Отче наш». У новій версії тексту, рядок «*І не введи нас у спокусу*» тепер буде звучати як: «**Не дай нам піддатися спокусі**». На думку Святішого Отця, попереднє формулювання припускає, що саме Бог вирішує привести нас у спокусу чи ні, а це не так. «Бог ніколи не вводить нас у спокусу. Він дозволяє нам відчувати спокусу, але ми повинні самі зробити вибір», – зазначив Франциск. (Трете око)

УКРАЇНЦІ ВДРУГЕ НА КАРНАВАЛІ КУЛЬТУР В БЕРЛІНІ

З національними костюмами, танцями і музикою берлінців та гостей познайомили в цей раз більш як 50 представників української громади, включаючи танцювальний колектив з Мюнхена. Українці стали володарями призу за кращі костюми. Ходу вулицями супроводжувала сучасна українська музика. Велике похвалення у публіки викликала «кричалка» «Ukraine Now – Ukraine Wow!». У Карнавалі загалом взяли участь 74 групи, 4400 професійних артистів і аматорів. Подивитися на яскраве дійство на вулиці вийшло близько мільйона людей. (Укрінформ)

США: ЗАТВЕРДИЛИ ПРАВИЛЬНУ НАЗВУ КІЄВА

Рада США з географічних назв розглянула звернення посла України в США Валерія Чалого та одностайно ухвалила рішення про заміну офіційної назви столиці України з «Київ» на «Kyiv» у міжнародній базі. «Це рішення є надзвичайно важливим та дає поштовх, щоб виправити офіційну назву столиці України і поза межами США, зокрема на міжнародних рейсах та в іноземних аеропортах у всьому світі, адже міжнародні організації посилаються саме на офіційні назви з бази Ради з географічних назв США», – зазначили у посольстві. (День)

ПАРЛАМЕНТ ПІДТРИМАВ ПЛАСТ

Верховна Рада України ухвалила закон про державне визнання і підтримку Пласту – Національної скаутської організації України, яка займається вихованням дітей та юнацтва. Закон «визнає історичний внесок Пласту у громадянську освіту дітей та молоді, здобуття і становлення української державності і вшановує сотні пластунів і пластунок, які полягли у боротьбі за здобуття незалежності України у ХХ столітті та під час аґресії РФ на сході України». Тим самим парламент підтримав понад столітню безперервну традицію Пласту, який виховав десятки тисяч активних громадян. Завдяки новому закону Пласт отримуватиме фінансову або іншу підтримку із державного чи місцевого бюджетів. Мета державного визнання Пласту – інституційна підтримка Пласту, «щоб Пласт став доступним для кожної дитини і молоді людини в Україні, а пластовий рух був доступним для всіх дітей та молоді, що постійно проживають за межами України (української діаспори)». Пласт, як український аналог скаутського руху, з'явився в Україні у 1911 році. (Радіо Свобода)

ВЛАДИКА БОРИС ГУДЗЯК ОЧОЛИВ ФІЛАДЕЛЬФІЙСКУ МИТРОПОЛІЮ УГКЦ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Звертаючись до митрополита Бориса на урочистій Літургії інтронізації, Глава УГКЦ наголосив, що вірні США очікують від Церкви оновлення, відродження та свідчення віри: «Ви маєте навчити людей віри в Бога, вилікувати від рани невірства. Переорієнтуйте людей з різних культур та середовищ у напрямку до Бога, навчіть їх бути собою. Поверніть нашу Церкву у США в серце української громади, на верніть живого Бога в серце сучасної людини. Очікуємо оновлення нашої Церкви в США, осучаснення наших церковних структур, відродження місійності Церкви, віднайдіть усіх тих, хто потребує Церкви. Очікуємо со-

причастя з нашою Церквою-матір'ю в Україні і світі».

Греко-католиків у США Патріарх Святослав закликав «відкритися до дій Святого Духа, прийняти Владика та йти за ним».

«У свободі та мирі віддаюся цьому призначенню. Щиро бажаю служити співбратам у єпископстві, духовенству, монашеству та вірним Філадельфійської митрополії. У 58 років починати нове життя – це великий Божий дар і священний привілей. Я бажаю провадити архієпархію і митрополію, слухаючи. Це земля, на якій я народився, де був охрещений, де поховані мої батьки. Вірю, що Господь, який голосом Церкви мене кличе

до нового служіння, провадитиме і мене, і довірених мені людей, яким я хочу бути насаперед братом, батьком і душпастирем. Мені треба багато вчитися», – сказав митрополит Борис напередодні інтронізації.

З нагоди цієї інтронізації від 2 до 9 червня у Філадельфії та Вашингтоні відбувалися святкові урочистості під гаслом «Від Серця до Серця». Це гасло запропонував владика Борис, щоб «так ми спілкувалися, так жили і свідчили про Бога».

«Я розумію, що будуть підйоми і упадки, сприйняття і неприйняття. Але я переконаний, що коли ти любиш людей, коли ти від-

критий і щирий, коли є розмова "від серця до серця", то Господь працює і люди відкриваються», – наголосив митрополит Борис.

18 лютого Ватикан повідомив про те, що Папа Франциск призначив владика Бориса Гудзяка архієпископом-митрополитом філадельфійським УГКЦ в США, перенісши його з Паризької єпархії святого Володимира Великого. Філадельфійська архієпархія УГКЦ в США була вакантною відтоді, як 16 квітня 2018 року Папа Франциск прийняв зречення з уряду тодішнього архієпископа і митрополита владика Стефана Сороки.

Історія Філадельфійської митрополії сягає 1914 року,

коли Папа Пій X створив ординаріат для вірних східного обряду і призначив владика Сотера Ортинського ординарієм. Перша ж парафія на території архієпархії в Шенандоа була заснована у 1884 році. 1924 року ординаріат піднесли до статусу екзархату, а 1950 екзархат – до статусу архієпархії.

Сьогодні Філадельфійська Архієпархія нараховує 13 000 вірних, 62 парафії, 2 місії в штаті Делавер, в східній Пенсильванії, Окрузі Колумбія, Меріленді, Нью-Джерсі та Вірджинії. Інші єпархії у складі Митрополії: Стемфордська, Конн.; св. Миколая в Чикаго; св. Йосафата в Пармі, Ог.

Подано за: RISU

НОВОПРИЗНАЧЕНИЙ МИТРОПОЛИТ СТАНЕ ПОТУЖНИМ ГОЛОСОМ УКРАЇНЦІВ У США

«У Господа є почуття гумору», – переконаний Борис Гудзяк, президент Українського католицького університету (УКУ). Архієпископ, родом зі США, перетворив центр, що мав стати осередком атеїстичної ідеології радянської комуністичної партії в західній Україні, на процвітаючий католицький університет. В цьому є певна іронія. Всього 30 років тому УГКЦ була найбільшою забороненою релігійною організацією у світі. Її єпископи і священники в Радянському Союзі були ув'язнені або переслідувались.

ральним авторитетом у незалежній, переважно православної Україні.

Тепер Гудзяк повертається до рідних Сполучених Штатів. 4-го червня він став сьомим митрополитом та архієпископом Філадельфійської архієпархії УГКЦ в США, обійнявши найвищу посаду в українській католицькій Церкві за межами України. У своїй новій ролі Борис Гудзяк, зокрема, буде навчати доктрині, давати настанови католикам, у його юрисдикції – освячувати світ і керувати зовнішніми відносинами Церкви.

Гудзяк буде віддано представляти Церкву та українців. Це піде лише на користь Україні. Надзвичайно харизматичний випускник Гарвардського університету, Борис Гудзяк зможе швидко заручитися підтримкою високопосадовців у Сполучених Штатах.

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ АРХІЄПІСКОПА

Владика Гудзяк народився в Сиракузах, Нью-Йорк. Він вступив до української семінарії в Римі, а згодом отримав ступінь доктора наук у Гарварді. У Римі Борис зустрівся з 80-річним кардиналом Йосифом Сліпим, який прибув туди після

Провідники УГКЦ у США: архієпископ і митрополит Філадельфійський Борис Гудзяк; єпископ-помічник Філадельфійської архієпархії Андрій Рабій; єпископ-помічник Філадельфійської архієпархії Іван Бура; єпарх Стемфордський Павло Хомницький; єпарх єпархії св. Миколая в Чикаго Венедикт Алексійчук; єпарх єпархії св. Йосафата в Пармі Богдан Данило.

18 років заслання у радянських Гулагах. Сліпий був звільнений у результаті домовленості між Ватиканом, американським політичним журналістом, молодим католицьким президентом США Джоном Кеннеді і Нікітою Хрущовим. Патріарх Сліпий мав величезний вплив на молодого семінарста і саме у вічному місті у майбутнього архієпископа зародилось бажання служити українському народові та його Церкві.

Проте не всі в Сполучених Штатах тепло зустрінуть Бориса Гудзяка. На червневій обкладинці журналу The Atlantic, впливового щомісячного видання США, темна фотографія собору Святого Патрика над заголовком «Скасувати священство» закликає католиків відсторонитися від ієрархії клерикалів. Але знову: Гудзяк – не звичайний като-

лицький священник. Створення та перетворення УКУ на освітній заклад світового класу, символ сучасної, нової України – це те, за що Владика знають передусім.

Усе своє професійне життя 58-річний архієпископ проповідує послання свободи, гідності для всіх і будує довіру між людьми у постгенцидному, травмованому пострадянському суспільстві. Понад два десятиліття Гудзяк лікував ці рани і спілкувався з людьми з усіх верств суспільства, будучи далекоглядним, харизматичним і надихаючим.

Йому належить вражаючий успіх фандрейзингу [процес залучення грошових коштів-Ред.] – десятки мільйонів доларів на будівництво та управління сучасним університетом. Частиною УКУ є одна з найкращих бізнес-шкіл країни: Львівська бізнес-школа, яка

надихає добросесний бізнес та підприємництво.

У своїх проповідях і публічних бесідах Єпископ не ухиляється від складних тем: зовсім недавно він говорив про перспективу примирення між українцями і росіянами одного дня. Останні 7 років Борис Гудзяк служив єпископом у Парижі, де часто чув про примирення Франції та Німеччини.

ГУДЗЯК ЯК ГОЛОС УКРАЇНЦІВ У ШТАТАХ

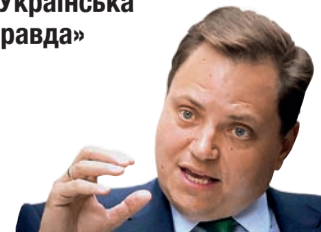
Гудзяк приїжджає до Америки в часи змішаних уявлень про Україну. Білий дім, Держдепартамент і Конгрес прагнуть зрозуміти, яке майбутнє може чекати Україну з новим президентом і парламентом наприкінці цього року. І американські, і українські політики приділятимуть пильну увагу і прийматимуть критичні рішення щодо зовнішньої політики.

З призначенням Гудзяка архієпископом нова команда, що відповідальна за зовнішню політику України, діаспора та політичні діячі могли б гідно скористатись його порадами та голосом. Американські високопосадовці також отримають велику користь, якщо дослухатимуться до владика Бориса.

Андрій Гундер, президент Американської торговельної палати в Україні. Подано за: «Українська правда»

ХТО ТАКИЙ БОРИС ГУДЗЯК

Сьогодні архієпископ Гудзяк очолює один з провідних університетів України, який багато хто називає «українським Гарвардом». Владика Бориса глибоко поважають і визнають мо-

 Українці в Швеції

ПАЛОМНИЦТВО ДО OSKARSTRÖM

Кожного року в кінці травня збираються на спільну молитву паломники в містечку Oskarström. В 1890 році приїхали туди робітничі сім'ї з Центральної Європи, особливо з Чехії-Моравії, Польщі, та Німеччини. Вони не мали спільної мови, традиції; їх єднала католицька віра, тому задумали збудувати церкву.

Тоді не було легко католикам. Їм не хотіли виділяти землю під будову церкви, або за клаптик ставили високу ціну. Довелось чекати довго. Віра і молитва, послідовність і второпність діяння новоприбулих увінчалися успіхом.

В 1925 році завершено будівельні роботи; церкву освячено і названо ім'ям Святої Марії. Церква стала першим католицьким храмом в тому регіоні з часів Реформації. В 1928 році приїхали сестри-монахині з Плешева, що в Польщі, і скріпили у вірі суспільство в Oskarström. Так почалося релігійне життя в Oskarström, в регіоні Halland, в південно-західній частині Швеції. Зерно віри принесене з чужої землі – не завершило, воно

продовжує проростати і приносити плоди на шведській землі. «Споконвіку було Слово, і з Богом було Слово, і Слово було – Бог» (Ів. 1,1).

З часом Oskarström перетворився на місце паломництва. Тут є статуя Пресвятої Богородиці, яка споглядає на церкву, що названа Її ім'ям. Божа Мати щороку обнімає материнськими руками прибуваючих прочан. Приїхавши, вони дякують

Пречистій Діві за щасливу подорож. Потім довірлива Мати неначебно відпускає своїх різноманітних дітей на віддалену полонину, щоби звідтам вони повернулись молитовною ходою, крутими лісовими стежками, назад до Неї. На порозі церкви зустрічає і благословить усіх єпископ, тоді перед статуєю Богородиці починається Свята Літургія, надворі. Тепер Божа Мати начебто

віддає провід Своему Синові, який приходить до своїх дітей у Безкровній Жертві.

Після Літургії, скріплення себе Небесним Хлібом, слідує перерва на тілесне підкріплення, хлібом земським. Зібрані споживають принесені харчі; є нагода познайомитись з вірними інших культур та їхніми традиціями. Далі наступає кінцева точка паломницької програми: наука і кінцеве благословення.

В поточному році духовну науку на тему: «Ось я Господня слугиня: нехай зі мною станеться по твоєму слову!» (Лк.1, 38) виголосив єпископ і кардинал, Й. Е. Андерс Арбореліус. **Він сказав:** «Люди потребують брати життєвий приклад з Пресвятої Богородиці... Її ніжність і любов завжди проявлялися у зустрічі з людьми». У формі делікатного жарту кардинал повчив молоде покоління приблизно такими словами: «Я їжджу у Стокгольмі метром, і бачу, що я вже старіюсь, бо молоді, в більшості дівчата, починають уступати мені місце; по вигляді видно, що вони приїжджі; це добрий приклад для нас, тут народжених».

В іншому місці своїх духовних роздумів владика запросив усіх до взаємної пошани і любові, кажучи: «Деякі люди можуть бути для нас дуже прикрими, і ми їх не любимо... Може і

нас не люблять... Ми завжди можемо пробувати це змінити: нашим добрим словом, усмішкою, і, можливо, наш ворог стане нам приятелем... Залишімо негативні упередження у стіп Богоматері... Просімо в Неї помочі і Вона дасть її нам, і ми зможемо побачити образ Божий в наших ближніх...».

Минає 60 років як католики, деколи і не католики зі Швеції, чи туристи з інших країн, в особливий спосіб переживають кожного року духовну зустріч з Божою Матір'ю та Її Сином, Ісусом Христом у містечку Oskarström. В кінці 1960-тих років жило тут декілька наших сімей, між іншими сім'ї: Лавришинів, Товстих, Кушиків, Прогоренків... Їх відвідувала сім'я Семянівих.

Шведська Католицька Церква, це мозаїка різних обрядів та релігійних традицій, об'єднана одною вірою. В її лоні живе своїм обрядом і церковною традицією наша Церква. Наші вірні від років приєднуються до організованих релігійних заходів. 25 травня 2019 року, простуючи лісовими стежками, ми молилися за наші місцеві церковні громади та суспільні організації, за хворих, самотніх, стареньких, дітей, молодь і дорослих. Пресвята Богородице спаси нас!

**Для «ХГ»
о. Мирослав Костів,
душпастир
в Швеції**

ХГ

МОСКВА ЗАГАРБАЛА КИЇВСЬКУ МИТРОПОЛІЮ ШЛЯХОМ ПЕРЕВОРОТУ

Вселенський патріархат заснував Київську митрополію ще у 988 році, після хрещення князя Володимира, а через 700 років цей церковний устрій шляхом перевороту змінив московський патріарх Іоаким, що вторгся в Київську єпархію.

Про це нагадав Вселенський патріарх Варфоломій

в інтерв'ю болгарському інформагентству БГНЕС, у якому він, зокрема, пояснює причини і дає докази канонічності надання Томосу.

«Як відомо, Вселенський патріархат, після хрещення князя Володимира та Київської держави у 988 році, заснував Київську митрополію. Київська митрополія канонічно належала до Вселенського патріархату навіть і після створення Московського патріархату в 1589 році. У 1685 році московський патріарх Іо-

аким (1674–1690) вторгся до єпархії Київської митрополії, яка канонічно належала до Вселенського патріархату, і обрав єпископа Гедеона митрополитом Київським. **В такий спосіб 700-річний церковний устрій Київської митрополії, який діяв з 988 року, був змінений шляхом перевороту. Це відбувалося з порушенням священних і святих канонів на користь Московського патріархату і на шкоду Константинопольській Церкві», – наголосив патріарх Варфоломій.**

Водночас він зазначив, що, попри це, Київська митрополія ніколи не була канонічно переданою Московському патріархату. Немає жодного офіційного документу, що підтверджує таке підпорядкування чи поступку з боку Константинопольської Церкви.

Відомі листи Вселенського патріарха Діонісія IV лише давали канонічний дозвіл Московському патріарху призначити київського митрополита, який водночас залишався підпорядкованим Константинопольському патріарху.

Подано за: «Третє око»

НОВИЙ ПРАВОПИС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Кабінет міністрів України затвердив новий правопис української мови, над яким комісія працювала майже п'ять років. Ці правила максимально схожі на правопис 1928 року – його відмінили як «націоналістичний» за часів Й. Сталіна та затвердили інший документ, який і діяв донині.

Автори нового правопису пишуть, що він «розроблений на фундаменті української правописної традиції з урахуванням новітніх мовних явищ» та зможе захистити українську мову від русифікації. Український філолог, письменник і перекладач Остап Українець постійно працює з українською мовою. Він проаналізував правопис і знайшов у ньому багато невідповідностей. Ми записали його висновки.

До нових норм абсолютно у всіх є претензії. Метою будь-якого правопису є спрощення загальних норм. Тобто чим універсальніше правило, чим менше з нього винятків, то краще нам як носіям мови – легше його вивчити, застосувати на практиці тощо. У деяких випадках новий правопис цю ситуацію нормує – він дозволяє нам після деяких сонорних починати слова на букву «и», що набагато спрощує вимову.

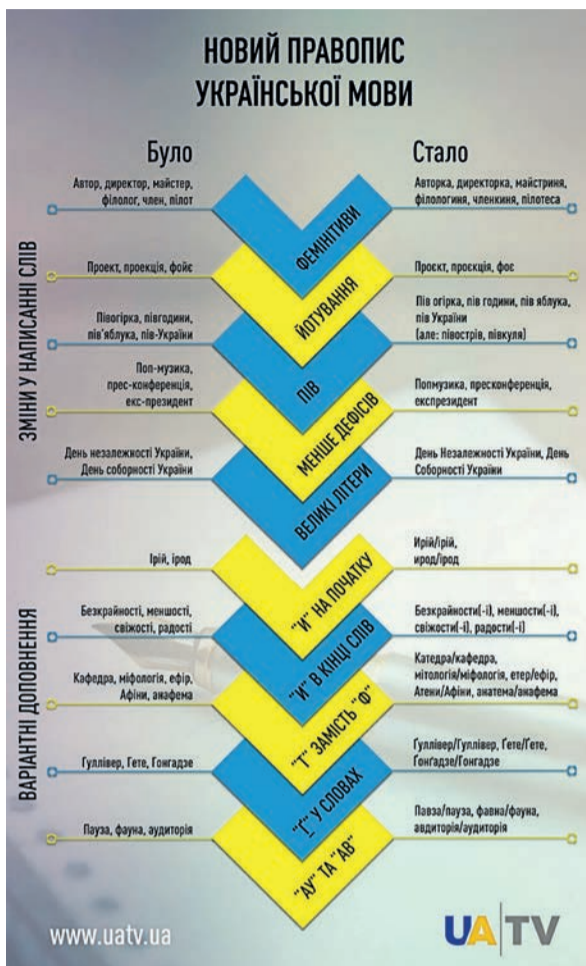
У деяких моментах він робить правила універсальними – наприклад, написання в словах грецького походження «т», а не «ф». Тобто не «анафема», «кафедра», «Афіни», а «анатема», «катедра», «Атени». Хоча ці норми пропонуються використовувати як паралельні, але це нормально – це і є універсальність.

За старим правописом слово «траєкторія» писалося через літеру «є», але інші слова аналогічного типу, як-от «проект», «проектор» писалися через літеру «е». Зараз це все уніфікувалося, тепер «траєкторія», «проектор» тощо.

За новим правописом для передачі звуку g потрібно використовувати літеру «г». Але його можна передавати й літерою «ґ», якщо мова йде про давньозапозичені слова (як «ґатунок»), або у власних назвах, якщо потрібно імітувати звук g (наприклад, «ґонґадзе»). При цьому літеру h потрібно передавати літерою «г», але в окремих словах, запозичених з європейських та деяких східних мов його передають буквою «х» (наприклад, «хокей»).

ЩО ЩЕ ЗМІНЮЄ НОВИЙ ПРАВОПИС?

«Пів» окремо. Зараз числівник «пів» у родовому відмінку з загальними назвами пишеться разом

(півгодини), а з власними – через дефіс (пів-Одеси). За новим правописом писати «пів» треба буде окремо: пів Києва, пів яблука, пів години. Винятки – слова у називному відмінку, що виражають єдине поняття, наприклад, півострів.

Попмузика. Зараз частина слів з першими іноземними пишеться разом, а частина через дефіс. Відтепер такі слова треба писати разом. Тобто: вебсторінка, попмузика, експрезидент, пресконференція.

Нова транслітерація

Правопис пропонує урізноманітнити традицію передачі іноземного буквосполучення au. Тому можна вживати «аудієнція» і «авдієнція», «аудиторія» і «авдиторія», «пауза» та «павза», «фауна» і «фавна».

Менше лапок

Деякі назви продуктів товарів можна писати без лапок і з маленької літери: кока-кола, любительська ковбаса. Така норма пояснюється тим, що ці слова стали загальними. Втім, незрозуміло, як саме будуть визначати загальність.

НОВИЙ ПРАВОПИС І РЕЛІГІЙНА ТЕМАТИКА

1. З великої букви пишуться слова Бог, Аллах як найменування творця і володаря Всесвіту, а також імена Бога: Саваоф, Адонаї, Елохім. Так само пишуться імена засновників релігій: Будда, Заратустра, Магомét; апостолів, пророків, святих у християнстві: Іван Хреститель, Іван Богослов, Георгій Переможець, Микола Чудотворець (але Микола-угодник). Слово бог як найменування богів і богинь політеїстичних релігій пишеться з малої букви: богі Стародавнього Єгипту, бог Посейдон, богіня Гера, бог торговлі.

З великої букви пишуться слова: Трійця, Свята Трійця, найменування осіб Святої Трійці (Бог Отець, Бог Син, Бог Дух Святий) і слово Богородиця; інші найменування Бога (Господь, Спаситель, Всевишній, Творець) і Богородиці (Цариця Небесна, Мати Божа, Пречиста Діва); прикметники, утворені від слова Бог, Господь (слава Божя, воля Господня, Божий промісел). Але в переносному значенні та в усталених словосполученнях – з малої букви: божественна музика (тобто чудова), божка корівка.

Примітка 1. Слова апостол, святий, преподобний, мученик та ін. пишуться з малої букви: апостол Матвій, святий Пантелеймон, блаженна Феодора. Але Пресвята Богородиця, Свята Трійця, собор Святого Петра.

Примітка 2. У церковних і релігійних текстах з великої букви пишуться займенники, що вживаються замість слів Бог, Божий: Блажен муж, що боїться Господа, що заповіді Його любить! (Біблія); нехай святиться ім'я Твоє (Біблія).

З великої букви пишуться назви релігійних свят і постів, а також окремих днів, що стосуються цих періодів: Благовіщення, Великдень, Петра й Павла, Покрова, Різдва, Великий піст, Різдвяний піст, Петрівка, Пилипівка, Співівка, Страсний тиждень, Страсна п'ятниця.

З великої букви без лапок пишуться назви культових книг: Біблія, Святе Письмо, Євангеліє, Старий Завіт, Новий Завіт, Тора, Псалтир, Коран.

З великої букви пишеться перше слово назв церков: Українська православна церква, Українська греко-католицька церква, Українська лютеранська церква.

Великі букви вживаються у повних офіційних найменуваннях найвищих церковних посадових осіб: Вселенський Патріарх, Папа Римський, Митрополит Київський і всієї України, Католикос-Патріарх усієї Грузії, Верховний Архієпископ.

«Третє око»

Думи мої...

ДУМА ПРО МОВУ

Щиро не розумію, що так сильно обурює людей у новій редакції українського правопису. Десь так само, як не розумію, що так сильно обурює в законі про державну мову. Так, не розумію, бо не бачу нічого раціонального в обуренні невігласів. А тому залишається тільки відчувати.

Тож я відчуваю, що це обурення має лише політичну природу: українська мова заважає, коли нерформована, українська мова заважає, коли реформована, українська мова заважає, бо хоче більше простору у країні під назвою "Україна", українська мова заважає, бо хоче більшого поширення і розвитку, українська мова заважає, бо вимагає зусиль і значно легше та звичніше було би без неї.

Як завгодно маскуйте цей факт, але: укра-

їнська мова – суцільний тягар для українського народу й існує досі радше всупереч, аніж завдяки цьому народові, який спокійнісінько міг би без неї. Вона "архаїчна", "непринята", "непопулярна", "кумедна", "анекдотична". Вона – справжній бар'єр, який, повторюю, вимагає зусиль, внутрішньої роботи і самоусвідомлення. Це розкіш, те, що собі не хочуть або не можуть (або і перше, і друге) дозволити.

Мою Софію попросили виступити на шкільно-

му випуску. Але не тому, що вона письменниця-і-на-о-х-як-важлива-українська-культура, а тому, що ніхто інший з батьків не хоче або не може (або і перше, і друге) виступати українською мовою в українській школі міста Києва, столиці України. Їй цю "почесну функцію" визначили як роботу, яку ніхто інший не хоче або не може (або і перше, і друге) виконати. Бо їм, сьогоднішнім українцям, соромно вимовити привселюдно кілька слів мовою своїх предків.

Те саме стосується всього, що робиться цією мовою – книжок, пісень, кінематографа. Наш народ швидше ввіб'є останній цвях у її труну, ніж підтримає її гривнею. Він прийме вишиванку, витинанку, гопак, борщ, галушки і перепічку, але до останнього вважатиме мову чимось таким, що його не стосується.

Це катастрофа. Варто бодай іноді говорити правду.

Андрій Бондар, з персональної сторінки у Фейсбучі

НЕВІДОМІ СТОРІНКИ ЖИТТЯ Й БОРОТЬБИ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА (6)

20 березня виповнилося 380 років з дня народження Івана Мазепи. Час розставити крапки над «і» щодо цієї постаті, яка не має бути «суперечливою» в незалежній Україні. Продовження розмови з істориком Ольгою Ковалевською.

Фрагмент гравюри Данила Галяховського «Апофеоз Мазепи», 1708 р.

► **Гетьман прожив 70 років – немало, як на ті часи. Що стало причиною його смерті?**

О. Ковалевська: У родині гетьмана була спадкова хвороба – подагра. Навіть саме прізвище «Мазепа» – це не прізвище в класичному розумінні, а прізвисько, пов'язане із хворобою. І воно «причепилося» до родини якраз через це захворювання: коли людина страждає на подагру, вона відчуває страшні болі в суглобах, стає неповороткою, не може рухати ні руками, ні ногами. Коли відбувалося загострення, гетьман починав кульгати.

Власне, оце слово «мазепи» й означало замазура, кульгавий, недолугий.

В умовах війни його хвороба прогресує, і ми маємо свідчення, що в гетьмана були такі загострення, коли він навіть підписувати свої листи чи універсали не міг. До того ж втрата Батурина і поразка під Полтавою морально добила вже немолодого чоловіка. Коли Мазепа та його оточення дісталося до Бендер, всі його життєві сили враз почали згасати, він захворів і зліг, надовго втрачав свідомість.

Гетьман помер в ніч із 21 на 22 вересня 1709 року. Сучасники згадують, що тієї

ночі бушувала страшна гроза. Можливо, за інших обставин гетьман протягнув би й більше (його мати, до слова, померла у віці майже 90 років), але невдачі останнього року життя сильно надломали його і пришвидшили смерть.

► **Чи є шанси знайти могилу гетьмана і перепоховати його в Україні, адже для цього докладають чимало зусиль, зокрема экс-президент Віктор Ющенко?**

О. Ковалевська: Це нісенітниця. Я наголошую, що така ідея заздалегідь приречена на провал. Справа в тому, що цієї могили не існує. У 1990-ті роки з румунського міста Галац вже привозили нібито землю з могили Мазепи. Але це не більше, ніж земля із міста, де спочив гетьман Мазепа. Бо сама могила давно знищена. Її намагалися знищити ще в XVIII ст., згодом у XIX столітті, але остаточно її не стало в XX ст.

Гетьмана поховали в монастирі Святого Георгія, що на березі Дунаю. В середині 1960-х років місцева влада вирішила, що територія монастиря занадто велика, а місто потребує житла, відтак там зносили церкви, повністю знищили церковне кладовище, а натомість звели будинки, готель і рес-

торан. На сьогодні там немає не те що Мазепиної могили, а й могил румунських діячів, які там були поховані. Тому відшукати його прах і перевезти в Україну – нереально!

Варто пам'ятати, що не могилами і не кістками живиться людська пам'ять, а тими справами, які реалізувала та чи інша історична постать. Сьогодні ми маємо бути вдячні гетьману Мазепі за те, що хоча формально свого часу його справа була програна, але по факту він заклав у душі українського суспільства оцей дух боротьби за свободу. І хай через багато років, але Україна стала незалежною, тобто здійснилася та мрія, до якої прагнув гетьман і готував нас ще 300 років тому.

Дбати про сучасну Українську державу, берегти її, щоб передати своїм нащадкам – це найкраща пам'ять про Мазепу і найкращий йому пам'ятник.

► **До речі, про пам'ятник. Вас не бентежить, що такому видатному діячу досі немає монументу в Києві? І де, на вашу думку, він мав би стояти?**

О. Ковалевська: Я до цього ставлюся спокійно. Мазепі вже досить багато пам'ятників встановлено. І якщо в рідних Мазепинцях я не заперечую його доціль-

ності (до речі, це єдине «мазепинське» в Україні село, яке не змінювало своєї назви навіть за радянських часів), то щодо Полтави, де він зазнав поразки як союзник Карла XII, можна посперечатися. Там пам'ятник мав би виглядати інакше.

Звісно, гетьман заслуговує на вшанування в Києві. Свого часу скульптор Анатолій Куц створив проект пам'ятника, прив'язаного до нинішньої площі Слави. Дійсно, кращого місця годі шукати. Саме тут був Військовий Свято-Микільський собор, збудований Мазепиним коштом. Звідси починається вулиця Івана Мазепи, яка веде до Києво-Печерської лаври, який жертвував гетьман. Отой мур, який ми сьогодні бачимо довкола святині, а також три вежі збудовані його коштом. Навпроти був жіночий монастир, де його мати була ігуменею. І приїжджаючи до неї, він зупинявся в лаврі, де мав свої палати. Тому ці місця в столиці є найбільш мазепинські. І пам'ятник тут був би доречний. Але фігура Мазепи досі несправедливо заполітизована. Тому, на жаль, і той проект пам'ятника так само залишається нереалізованим. *(кінець серії)*

Ліна Тесленко, «Новинарня»

ХГ

РОКИ ЖИТТЯ (Казка)

Коли Господь Бог сотворив світ і своїм творам визначував, як довго котре має жити – приступив до Нього осел і спитав:

— Боже! Скільки літ присуджуєш мені бути на цій землі?

— Тридцять – відповів Бог. — Ну, а чи вдоволений ти з того?

— Ой, Пане мій милосердний – сказав осел. — Пане мій! То для мене нещасливого задовгий час. Бо розваж лише мою біду, мою скорботу. Від скорого ранку до пізньої ночі двигаю все великі тягарі, зі збіжжям мішки ношу часто на своїм хребті до млина; працюю кожного дня, щоб другі мали що їсти, а сам колючі будяки споживаю. І ніхто мене ніколи не пожаліє, навпаки, коли перемучений умліваю, то киями і батогами обкладають мене. Всі з мене насміхаються, всі мною погорджують, будь ласка, скороти мені бодай трохи той довгий час мого життя.

І Господь змиливався над ним, призначив йому жити лише вісімнадцять літ. Осел щиро подякував, зрадів з того, що скорочено йому

Рафаель Санс Лобато (1932–2015). Міранда-дель-Кастаньяр, Іспанія, 1971 р.

терпіння і відійшов.

Відтак прибігла й собака.

— Як довго рада би ти жити? – спитав її Бог. — Для осла тридцять літ було забагато, а ти чи вдоволиться б ними? Що?

— Господоньку! – відповіла собака. — Господоньку! Хіба ж це вже така невідмінна Твоя свята воля? Помилуй мене бідну. Згадай скільки ж то я бігати мушу! Розваж, чи витримають це мої ноги, коли днями й ночами через тридцять літ буду скитатися по світі! Господоньку! За той довгий час голос мій пропаде, зуби мої повилітають, і що лишиться мені нещасливий? Хіба рачки буду я повзати; хіба в ката перемінюся і під плотом останок життя мого буду переводити! Вислухай, Господи, мою просьбу та зменши мені мої літа!

І Сотворитель признав, що справедливий є благання собаки, помилував її і призначив їй дванадцять років життя.

Нараз прискочила мавпа.

Продовження на 8 стор. ▼

РОКИ ЖИТТЯ

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

— Певно ти хотіла б жити десь тридцять літ! – сказав до неї Господь. — Ти не маєш ніякої журби, не знаєш смутку, ти так тяжко, як осел і собака не працюєш; ну – то чейже з того віку будеш вдоволена?

— Ой, Боже мій дорогий! – відповіла мавпа. — Так здається Тобі, що я в долі, а я нещаслива. Від молоду живу в неволі; серед голоду мушу гуляти й викривляти уста, мушу людей розвеселити, а нагороди за те ніякої від нікого не зазнаю! Боже мій! Де ж є сила в мене, щоб знести таке горе через довгих тридцять літ?!

Ну, та й для мавпи виявив Господь ласку і призначив їй десять років жити.

Накінець після всіх звірят явився **чоловік**. Він був здоровий, заскалив зуби, неначе б що веселого з'їв, поклонився Богові і просив призначити йому літа до життя.

— Тридцять літ проживеш – сказав Господь. — Чи ти вдоволений з того?

— Ні, Пане мій! То для мене закорткий час – відповів чоловік. — Ледве збудую собі хатину, ледве в ній оселюся з родиною, ледве деревце, що я його заціплю, зродить мені перший овоч – чи ж мав би я вже тоді вмирати?! Господи, будь ласка, продовжи мені життя!

— Ну, добре – відповів Господь. — Причиню тобі ще тих дев'ятнадцять літ, що Я їх ослів до життя призначив.

— І того замало – сказав благаючи чоловік.

— То живи ще й тих двадцять років, що ними Я собаку обдарував – відповів Господь.

— Змилуйся, Боже, продовжи ще трохи мій вік! – благав чоловік.

— Най буде й так! Проживай і тих десятеро літ, що їх мавпа від Мене дістала; більше однак не поступлюся тобі.

І чоловік невдоволений тим відійшов.

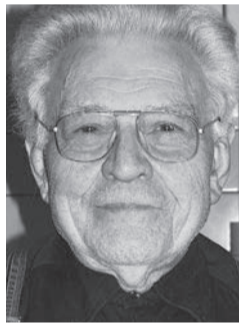
Що ж з того виходить? Виходить, що чоловік окрім своїх людських тридцяти літ, які йому Господь насамперед призначив, переживає ще й літа осяччя і собачі і мавп'ячі. Перша його власна тридцятка минає мило і скоро. В ній він почувається здоровим, веселим, щасливим; у ній він є ревним і працюючим.

Друга частина його життя, що триває дев'ятнадцять осяччих років, вже не така. В ній він мусить двигати різні великі тягарі; в ній він мусить трудитися на користь других; мусить годувати свою родину, а за це мало дізнає потіхи і вдячності. От, у тім віці обкладають його неначе осла навіть рідні діти буками і погорджують ним.

Далі йде ще й тота порція собачих літ, що собі сам чоловік випросив у Бога. Які ж вони? Та такі, як у старої собаки! Ось він у них вже не може триматися на ногах; в них він тратить зуби і не годен нікого вкусити; в них держиться він хати і вилягається в ній так, як собака в буді.

А як і той собачий вік минеться, що триває дванадцять літ, приходять на нього літа мавп'ячі. В тім часі він тратить голову, плете небелиці, дитині; подібно як мавпа всіх бавить і всі з нього насміхаються!

Календар «Світла»

ВІДІЙШОВ ДО ВІЧНОСТІ О. ЙОАКИМ ДЖУДЖАР

28 травня, після важкої недуги, на 90-му році життя відійшов до вічності в Мюнхені о. Йоаким Джуджар.

Народився о. Йоаким 18 січня 1930 року у Руском Керестурі (Югославія) в родині Михайла і Ксенії з д. Гнип. Середню школу закінчив у Руском Керестурі. Пізніше батьки переселилися до Дюрдьюва. Відтак, коли працював у Новому Саді, юнак вирішив присвятити своє життя служінню Богові та народу, залишає все і йде слідом за Христом. Йде до Крижевців, опісля до Загребу до греко-католицької семінарії, де навчається на Богословському факультеті.

2 травня 1964 року у Загребі отримав піддияконські свячення, того ж самого року, 29 червня, був висвячений на диякона у Руском Керестурі. 7 липня 1964 року, разом з двоюрідним братом Славомиром Мікловшом, у Дюрдюві був висвячений на священника з рук митрополита Гавриїла Букатка у співслужінні владика Йоакима Сегеді.

Від 10 серпня 1964 року до 28 червня 1971 року був парохом парафії і духівником в монастирі сестер Василянок в Осієку. Сестри на той час мали багато поля і отець їм допомагав у різних працях. Своє душпастирство виконував в Керестурі, Вінковцях Пішкоревцях, Андрієвцях, Андрашевцях і в Господінцях.

У 1981 році виїжджає до Німеччини. У Німеччині від початку

проводить парафію у Людвігсфельді, недалеко від Мюнхену, і працює в Апостольській Екзархії для українців – католиків у Німеччині канцлером владика Платона Корниляка, а також у редакції газети «Християнський голос».

У 1989 році Святий апостольський престіл у Римі, на пропозицію владика Платона Корниляка, екзарха в Німеччині, за згодою крижевського владика кир Славомира, надає о. Йоакиму найвищий церковний титул для священника – монсінйор прелат.

Бувши далеко від своєї Крижівської Епархії часто приїжджав до Бачки і був матеріальним добродієм у здійсненні культурних та духовних діяльностей: видавництво «Дзвони», допомагав у приготуванні прослави 250 річниці переселення русинів та багатьох видавництв о. Романа Мизя.

Окрім духовної діяльності, о. Йоаким пригортав русинів в Німеччині. Разом з др. Сільвестром Кухаром заснували Руско-німецьке товариство, яке організувало різні культурні зібрання, де відзначали свої свята, на які запрошували різних культурних діячів з рідного краю з Бачки.

Отець Йоаким Джуджар буде похований у крипті у Дюрдюві (Сербія).

Нехай Господь упокоїть душу раба Свого в оселях праведників! Вічна пам'ять!

УПОКОЇВСЯ У БОЗІ БЛ. П. ЯРОСЛАВ КРИК

Ярослав Крик, с. Стефана і Анастазії з д. Каркут, народжений 24.03.1942 року в Кобильниці Волоській (Закерзоння). Початкову школу закінчив в Кобильниці Волоській, середню – в Перемишлі, в Ряшеві студював російську філологію у Вищій педагогічній школі. На посаді учителя в основному працював в Перемишлі.

В половині 1970-их років проти Ярослава Крика польська міліція вела оперативну справу щодо його зв'язків з громадянкою Австрії Марією Граш. Як встановило слідство, п. Граш мала передати йому примірник книги А. Солженіцина, а він книгу разом з іншими забороненими матеріалами незаконно переправив до УРСР.

З 13.12.1981 р. до 15.03.1982 р. – ув'язнений в Угерцях після запровадження в Польщі воєнного становища. Ярослав Крик підтримував польський незалежний профспілковий рух «Солідарність», діяльність якого прискорила падіння комуністичної системи у Східній та Центральній Європі, виношував плани заснування «української "Солідарності"». Схоже, це й були основні причини його затримання у 1981 році.

Після повернення на волю, комуністичне правління Польщі дозволило Ярославові Крикові покинути країну. Він подався до Німеччини, до Мюнхену, де місцева влада надала йому статус політичного біженця і призначила соціальну опіку.

Покійний Ярослав Крик був знайомий з великою кількістю людей, зокрема тих, які через відсутність інших можливостей, користувалися його квартирою як свого роду готельчиком. Помагав людям так, як міг, і коли тільки була така змога – у допомозі нікому не відмовляв. Нехай добрий Господь винагородить Йому за це.

Оскільки був доволі колоритною людиною, пам'ятають його також парафіяни катедрально-го храму в Мюнхені, пам'ятають із участі у спільній молитві, зустріччю у прицерковній домівці після літургії чи з нагоди концертів та інших заходів.

Славко Крик хотів спочити на цвинтарі в Кобильниці Волоській, але доля розпорядилася інакше і він залишився з мюнхенською громадою.

Вічна Йому пам'ять! Христос Воскрес! [А.Ф.]

Кобильниця Волоська, 2010 рік. Одна з останніх зустрічей уродженців Кобильниці Волоської у рідному селі – владика Петра Крика та Ярослава Крика. Ліворуч історик з Перемишля Михайло Козак